

> FREMMEDSPRÅK

Mest populært med spansk

Spansk er det mest populære fremmedspråket på ungdomstrinnet. Også på de 74 skolene som deltar i det toårige forsøket med fremmedspråk på 6. og 7. trinn i grunnskolene, er spansk mest utbredt.

TEKST: Fred Høræld Nilssen

► De endelige tallene for siste skoleår fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI) viser at flest elever på 8. trinn hadde opplæring i spansk. 20.314 elever, eller hver tredje elev på dette trinnet, valgte spansk. Et par tusen færre elever på 9. og 10. trinn valgte spansk, henholdsvis 30,2 og 28,7 prosent.

Mens én av fire elever valgte fordypping i engelsk, var tysk det nest mest populære fremmedspråket. Nesten dobbelt så mange elever på 10. trinn valgte tysk (23,7 prosent) som fransk (12,5 prosent).

I det pågående forsøket med fremmedspråk på 6. og 7. trinn på barnetrinnet 2010–2012 tilbyr 45 skoler spansk. Deretter følger 36 skoler som tilbyr tysk, og 33 skoler som tilbyr fransk. To skoler tilbyr russisk og én skole tilbyr mandarin. 15 av de 74 deltakerskolene til-

byr tre språk, vesentlig spansk, tysk og fransk. Ti skoler tilbyr to språk.

Leder for Fremmedspråksenteret, Steinar Nybøle, forklarer oppslutninga om spansk som en generell tendens i utdanningssektoren.

– Det kan nok også ha noe med lærernes kompetanse å gjøre, i alle fall i distriktene.

Nybøle gir uttrykk for at det er et tankekorst at bare at 2–3 prosent av Norges handel skjer med spansk-talende land, mens Tyskland er vår viktigste handelspartner.

– En forklaring er at dagens unge ikke i samme grad som tidligere er så opptatt av hva de skal bruke utdanninga si til. En annen forklaring er at dagens unge har større valgmuligheter enn tidligere og reiser mye. Ferie og fritid spiller nå en vesentlig rolle, sier Nybøle.

Han sier også at forklaringa er litt avhengig av hvilket perspektiv vi har på språk. I globalt perspektiv er jo spansk et stort språkområde.

Nybøle opplyser at Sintef evaluerer språkforsøket på barnetrinnet, men midtveisevalueringa er ikke helt klar.

– Vi vet imidlertid at forsøket

Flest elever på 8. trinn hadde opplæring i spansk i 2010–2011, men bare 2–3 prosent av Norges handel skjer med spansk-talende land, ifølge leder for Fremmedspråksenteret, Steinar Nybøle. Foto: Inger Stenvoll

så langt er vellykket. Nesten ingen elever har sluttet. Har de sluttet, er det på grunn av flytting.

Nybøle ser at det er viktig at elevene får fortsette med språk-opplæringa når de går over på ungdomstrinnet.

– Ungdomsskolene som får elevene som har deltatt i språkforsøket, må legge til rette for det. Blir opplæring i fremmedspråk på barnetrinnet permanent, må det bli en naturlig progresjon mellom barnetrinnet og ungdomstrinnet, sier han.

Sliter med brysomme foreldre

► Finske lærere blir sett på som verdens beste pedagoger. Men i kontakt med foreldrene er det problemer. Noe av forklaringa kan være at sosial kompetanse ikke inngår i lærerutdanninga, mener Hufvudstadsbladet. På lederplass skriver avisa om hvordan lærere sliter i møte med foreldre som bryr seg for mye med hva som skjer i skolen. Det kan være de som klager over at barna deres ikke får nok lekser eller gode nok karakterer. Akademisk utdannede, ambisiøse foreldre som tror at barna deres kan prestere mer, kan være den vanskeligste mor eller far. Dette kommer fram i boka «Vanskelige foreldre, elendige kolleger» av dosent Hannele Cantell ved Helsingfors universitet. I boka lar hun lærere rapportere om samarbeidsforingene sine med kolleger, barn og unge og med foreldre. I hjem-skole-samarbeidet kan det være snakk om overbeskyttende foreldre eller en forelder med et tvangsmessig behov for å oppnå suksess, sier forfatteren til det finske nyhetsbyrået FNB.

Historie fra samtid og fortid

► Den 60-årige kreftsyke Vidar Bøe, som syklet Trondheim–Oslo på tandem med blinde Tahir Hussain, ble kåret til årets ildsjel under Idrettsgallaen i 2010. Nå har Håvard Rem skrevet en bok om Bøe. Boka står på Gyldendals høstliste.

Historikeren Harald Dag Jølle vil i boka «Nansen. Oppdageren» vise at Nansen ikke bare var polarforsker, men også vitenskapsmann innen blant annet biologi. Dette er første bind av to, det neste kommer i 2012. Det avsluttende tredje bindet i biografien om Thor Heyerdahl, «Mannen og mytene», skrevet av Ragnar Kvam jr., kommer nå i høst.

Gyldendal gir også ut Asbjørn Jaklins bok «De dødsdømte», om de 25 nordmennene som ble dømt til døden og henrettet etter krigen. Jaklin har hatt tilgang til dokumenter som ennå ikke er frigitt for offentligheten. Den amerikanske fjellklatreren Greg Mortenson omkom nesten i et forsøk på å bestige fjellet K2. I takknemlighet til folk i Nord-Pakistan som reddet ham, lovte han å bygge skole for barna i den ekstremt fattige landsbyen som huset livredderne hans. Dette skriver han om i boka «Tre kopper te», som kom på norsk i 2010. Denne høsten kommer Mortensons bok «Skoler av stein».